Sosiaali- ja terveysministeriö

VANUPO 2024-2027 sisältö nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuuden ja palveluiden vaikuttavuuden näkökulmasta

Liisa Jokinen
Erityisasiantuntija
30.5.2024

Esityksen sisältö

1) Sosiaali- ja terveysministeriön huomiot VANUPOn sisällöstä
2) Toimijoiden välinen tiedonkulku nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä
3) Nuorten hyvinvointityön johtamisen toteutumista valtioneuvoston tasolla

Sosiaali- ja terveysministeriön huomiot VANUPOn sisällöstä

- VANUPOssa kuvataan nuorten tilannetta ja tunnistetaan olennaisia tekijöitä nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden vahvistamisessa sekä syrjäytymisen ehkäisyssä.
- Poikkileikkaavana huomiona on, ettei ohjelma lähesty syrjäytymisen ehkäisyä ja nuorten hyvinvoinnin parantamista riittävän kokonaisvaltaisesti.
- Nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on keskeistä, että toimia kohdennetaan nuorisopolitiikan ydinkohderyhmän lisäksi vahvasti muun muassa perheiden arkeen ja myös varhaislapsuuteen.
- On pohdittava, tulisiko valtioneuvoston tasolla muodostaa päivitetty kokonaiskuva nuorten hyvinvoinnin tukemisen ja palvelujärjestelmän tilanteesta ja samalla kartoittaa uudenlaisia mahdollisuuksia vahvistaa ministeriöiden välistä yhteistyötä haastavassa taloudellisessa tilanteessa.

Toimijoiden välinen tiedonkulku nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä

- Kysymykset kunnan ja hyvinvointialueen väliseen yhteistyöhön ja tiedonkulkuun, etenkin opiskeluhuoltoon, liittyen ovat nousseet tietoisuuteen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä.
- Hallitusohjelmaan on kirjattu kustannus- ja vaikuttavuusarvioinnin toteutus oppilas- ja opiskelijahuollon toimivuudesta. Selvitys tehdään kesän aikana kansliapäälliköiden johdolla kolmen ministeriön yhteistyönä (OKM, STM, VM).
- Asiakastietolain uudistettu sääntely tuli voimaan 1.1.2024. Uudistettuun lakiin on koottu yhteen aiemmin pirstoutunutta sääntelyä ja pyritty selkeyttämään etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonsaantioikeuksia ja tietojen luovuttamista sekä moniammatillisen yhteistyön kirjaamiseen liittyvää sääntelyä.
- Voimassa oleva sääntely mahdollistaa jo kattavasti tiedonkulkua.

Nuorten hyvinvointityön johtamisen toteutuminen valtioneuvoston tasolla

- VANUPOssa kuvatun johtamis- ja ohjausrakenteen osalta yhteistyö on vasta käynnistymässä, eikä nimityksiä ole tehty.
- Vaikuttavan yhteistyön kehittämistä ja selkiyttämistä tulee jatkaa koko valtioneuvostossa, jotta hallitusohjelmaan OKM:lle kirjattu uudenlainen kokonaisvastuu jäsentyy.
- STM:n kantana on, ettei nuorten hyvinvointityön johtamista tulisi tehdä yksinomaan VANUPOn toimintarakenteiden ja käytäntöjen puitteissa.
- Useiden ja osin päällekkäisten valtioneuvoston tason ohjelmien sijaan tulee tavoitella vahvemmin kokonaisvaltaista ja koordinoitua toimintaa.

Kiitos!

Sosiaali- ja terveysministeriö